

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Olomouc

Inspekční zpráva

**Střední odborné učiliště technické a obchodní,
Olomouc, Kosinova 4**

Kosinova 4, 772 00 Olomouc

Identifikátor: 600 017 133

Zřizovatel: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy,

Karmelitská 7, 118 12 Praha 1 – Malá Strana

Školský úřad Olomouc, Wellnerova 25, 779 00 Olomouc

Termín konání orientační inspekce: 15. – 22. února 2000

Čj.	132107/00-05035
Signatura	om2ht203

ZÁKLADNÍ ZJŠTĚNÍ O ŠKOLE

Na SOU technickém a obchodním, Olomouc, Kosinova 4 (dále SOU) se připravuje na budoucí povolání 719 žáků ve 32 třídách.

V tomto školním roce jsou na SOU vyučovány tyto obory:

Tříleté učební obory:

- Mechanik strojů a zařízení
- Automechanik
- Mechanik opravář – silniční motorová vozidla¹
- Elektromechanik – stroje a zařízení
- Elektromechanik – rozvodná zařízení
- Autoelektrikář
- Tiskař na polygrafických strojích
- Reprodukční grafik
- Obchodník²
- Prodavač – průmyslové zboží

Čtyřleté studijní obory:

- Mechanik silnoproudých zařízení
- Mechanik elektronik – organizační a výpočetní technika
- Obchodník

Nástavbové studium:

- Provozní technika
- Elektrotechnika
- Polygrafický průmysl
- Polygraf
- Obchodník²

Na konci školního roku 1998/1999 se podařilo vedení školy zajistit výměnu oken a generální opravu sociálního zařízení v budově praktického vyučování SOU. Na začátku tohoto školního roku došlo na výměnu velké části oken v budově teoretického vyučování na Kosinově ulici. Úsek praktického vyučování veškeré práce související s dokončením přestavby zvládl v době hlavních prázdnin, úsek teoretického vyučování je dosud stavbou silně poznamenán.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Společná zjištění

Výuka většiny hospitovaných předmětů probíhala v klasických učebnách, jejich prostorové podmínky jsou sice vyhovující počtu žáků, ale prostředí je neutěšené, nepodnětné s nízkou estetickou úrovní. Stěny jsou mnohdy špinavé, lavice počmárané a poškozené. Výzdobu tvoří pouze obrazové reprodukce, chybí výzdoba s odbornou tematikou. Učebny nejsou vybaveny zpětnými projektory. Žákům jsou přesto vytvořeny vyhovující psychohygienické podmínky. Výuka všech předmětů probíhala podle schválených učebních dokumentů, osnovy jsou

¹ Dobíhající obor nahrazen tříletým učebním oborem Automechanik

² Dobíhající dvoustupňový obor nahrazen čtyřletým studijním oborem Obchodník

rozpracovány do rámcových tematických plánů schválených ředitelem školy. Pracovníci ČŠI porovnali předložené tematické plány a učební dokumenty vyučovaných oborů, jejich porovnáním s rozvrhem vyučovacích hodin v daném školním roce nebyl zjištěn rozdíl v týdenních hodinových dotacích jednotlivých sledovaných předmětů.

Ve většině předmětů odpovídalo členění učiva do jednotlivých ročníků učebním osnovám, byla zajištěna kontinuita výuky mezi jednotlivými ročníky. Pouze ve čtyřech případech byly zjištěny nesrovnalosti:

- Ve třídě E3 oboru Elektromechanik-rozvodná zařízení bylo zjištěno neplnění učebních osnov předmětu elektronika. Během prvního pololetí byla dle zápisů v třídní knize probírána nebo opakována látka druhého ročníku. Učební látka pro třetí ročník, stanovená učebními dokumenty vydanými MŠ ČSR pro tento učební obor (čj.: 24 08/88-212), začala být probírána až ve druhém pololetí.
- V předmětu výpočetní technika ve třídách EM1a, EM1b obor Mechanik - elektronik není rovněž dodržována učební osnova. Žáci mají jeden týden výuku výpočetní techniky a druhý týden je učivo výpočetní techniky nahrazeno výukou psaní na stroji.

Těmito nedostatky je porušen § 39 odst. 1 zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol, ve znění pozdějších předpisů.

- Ve třídě A1 oboru Autoelektrikář v předmětu základy elektrotechniky přesáhly provedené úpravy (redukce) obsahu učiva povolených 30 %.
- Tematický plán pro předmět ekonomika a kalkulace ve třídě PM5 obor Polygraf nezaručuje splnění učební osnovy. Ta obsahuje tři moduly, v tematickém plánu jsou dva z nich vypuštěny.

Český jazyk a literatura

Výuku zabezpečuje osm učitelů, z nichž jeden nemá pedagogickou způsobilost pro daný typ školy a jeden učitel nesplňuje odbornou i pedagogickou způsobilost.

Příprava učitelů na vyučování byla na dobré úrovni.

Výuka probíhala v kmenových učebnách, což odpovídá charakteru předmětu.

Materiální zabezpečení výuky předmětu je na průměrné úrovni. Ve škole se postupně zařizuje audiotéka a videotéka. Žákům i učitelům je k dispozici školní knihovna. Při výuce jsou používány učebnice, které jsou již staršího data, proto učitelé řeší nedostatek některých vhodných ukázek pomocí rozmnožených textů.

Sledované hodiny měly převážně klasickou strukturu, probírané učivo bylo přiměřené věku žáků. Na začátku hodin byli žáci seznámeni s cíli, které byly postupně v průběhu hodin plněny. Ze zvolených metod převažovaly metody frontální s různým stupněm aktivního zapojení žáků. Při probírání nové látky převažoval výklad učitele, při kterém si žáci prováděli zápis do sešitu na základě osnovy zachycené učitelem na tabuli. Samostatná práce žáků byla použita jen v některých hodinách. Učivo bylo žákům interpretováno věcně správně. Ve většině hodin se učitelé snažili navázat na dosud probranou látku, na znalosti žáků ze základní školy a využít mezipředmětových vztahů, ne vždy ovšem s úspěchem. V hospitovaných hodinách nebyla použita žádná didaktická technika.

Shrnutí učiva a opakování látky na konci hodiny bylo provedeno jen v některých hodinách, ale ve všech případech bylo prováděno ve spolupráci s žáky. Domácí úkoly jsou zadávány účelně a v přiměřeném rozsahu.

Klasifikace žáků při individuálním zkoušení byla objektivní, ne vždy však ze strany učitelů zdůvodněná. Ve většině hodin ovšem učitelé opakovali frontálně bez použití klasifikace.

Žáci byli ve vyučovacích hodinách průběžně motivováni a hodnoceni. Komunikace mezi učiteli a žáky byla na dobré úrovni, učitelé dbali na rozvíjení komunikativních schopností žáků jako jednomu z předpokladů dobrého zvládnutí předmětu jako celku.

Písemné práce jsou vypracovávány v souladu s osnovami.

Kvalita vzdělávání v českém jazyce a literatuře je dobrá.

Ekonomika (ekonomika a kalkulační)

Předmět vyučuje na škole pět učitelů, pouze jeden z nich má požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilost.

Psychohygienické podmínky výuky jsou v některých třídách ovlivněny nevhodně sestaveným rozvrhem, kdy ekonomika se vyučuje jednou týdně ve dvouhodinovém bloku.

Vybavení pomůckami je podprůměrné, jedná se o základní odbornou literaturu, doklady a formuláře. Škola odebírá několik odborných ekonomických časopisů pro potřeby ekonomického oddělení, které si učitelé mohou zapůjčit. Nákup pomůcek je omezen.

Většina hospitovaných hodin byla učiteli připravena, jejich cíle byly stanoveny a většinou splněny. Výběr učiva byl přiměřený z hlediska obsahu a náročnosti.

Při probírání nového učiva bylo využito metody frontálního výkladu částečně kombinovaného s řízeným rozhovorem, při němž se učitelé opírali o předchozí znalosti a zkušenosti žáků. Učitelé se tím snažili žáky motivovat a zapojovat je aktivněji do vyučovacího procesu, celkově však převládala aktivita učitelů. Dílčím nedostatkem některých hodin byly drobné odborné chyby ve výkladu. Vzhledem k tomu, že většina žáků nemá učebnici, byla část hodin věnována diktování učiva. Prostor pro samostatné učení byl žákům vytvářen zřídka, a to při řešení příkladů.

Při individuálním zkoušení byly znalosti žáků učiteli objektivně hodnoceny. Opakování učiva na počátku a na konci hodin bylo prováděno frontálně, bez hodnocení. Některé hodiny měly nevyváženou strukturu z hlediska časového rozvržení, nebyl čas na závěrečné shrnutí a opakování probraného učiva a zpětnou kontrolu jeho pochopení.

Kvalita vzdělávání v ekonomice je dobrá.

Fyzika

Výuka fyziky probíhala jak v dobře vybavené odborné učebně, tak i v běžných kmenových učebnách. V kabinetu fyziky je k dispozici velké množství dvojrozměrných i trojrozměrných učebních pomůcek, zpětný projektor a videorekordér.

Všichni učitelé fyziky mají požadovanou kvalifikaci.

Většina učitelů byla na hodiny dobře připravena a měla jejich průběh promyšlen. Kvalita vzdělávání měla rozdílnou úroveň, od hodin vynikajících po hodiny průměrné. V průběhu hospitací nebylo zjištěno porušování učebních osnov. Žáci běžně používají učebnice.

Ve všech hodinách se objevil experiment, jeho postavení v hodinách bylo rozdílné, někdy měl charakter důkazu probíraného učiva, jindy sloužil jako základ problémové úlohy, v jednom případě nebyl dostatečně předem připraven a nezdařil se. V jedné hodině byl vhodně použit videorekordér. Struktura hodin odpovídala vytčeným výukovým cílům.

Žákům byly vytvářeny dobré psychohygienické podmínky, někteří učitelé vhodně střídali metody a formy práce, při řešení fyzikálních úloh si žáci volili individuální tempo.

Na závěr všech hodin bylo provedeno celkové shrnutí probíraného učiva, zhodnocení výkonu žáků většinou provedeno nebylo. Hodnocení a klasifikace žáků se objevila pouze v části hodin.

Vědomosti žáků odpovídaly typům studovaných oborů.

Motivaci žáků učitelé většinou věnovali dostatečnou pozornost, aplikace učiva na praxi byla zřejmá ve všech hodinách. Využití znalostí žáků z odborného výcviku zvýšilo efektivitu hodin. Komunikace mezi učiteli a žáky byla dobrá.

Kvalita vzdělávání ve fyzice je velmi dobrá.

Hospodářský zeměpis

Učitel sledovaného předmětu má předepsanou odbornou a pedagogickou způsobilost, příprava vyučování byla na dobré úrovni, s výjimkou jedné hodiny, kdy nebylo dostatečně promyšleno její materiální zabezpečení (použita jiná mapa než potřeboval učitel při zkoušení).

Struktura hodin odpovídala zvoleným výukovým cílům. Úvodní organizační pokyny a vymezené cíle byly přiměřené. Při tradiční formě výuky převládala činnost učitele nad samostatností a aktivitou žáků. Nejčastěji byla využívána hromadná výuka, zejména výklad učiva, práce s kartografickým materiálem a rozhovor s žáky, kteří vyvozovali závěry na základě dřívějších znalostí. Výklad učitele byl srozumitelný a odpovídal věku žáků. Malý prostor byl věnován problémovému učení. Stranou zůstalo využití didaktické techniky, práce s učebním textem a práce s tabulí. Posledně jmenovaná skutečnost se projevila především na málo uspokojivé úrovni poznámkových sešitů mnohých žáků.

Efektivita vyučovacích hodin byla dobrá, její posílení by podpořilo výraznější navázání na zeměpisné znalosti žáků ze základní školy, intenzivnější práce se školním atlasem a integrace probírané látky do širších souvislostí. Podstatu učiva hospodářského zeměpisu je žádoucí aplikovat do všech probíraných témat. Motivace žáků byla méně účinná, jejich hodnocení bylo objektivní. Pouze v jedné hodině chybělo. Vědomosti žáků byly dobré, právě tak i úroveň jejich komunikace s vyučujícím.

Kvalita vzdělávání v hospodářském zeměpise je dobrá.

Matematika

Učitelé byli na výuku velmi dobře připraveni, průběh měli promyšlený, část vyučovacích hodin byla věnována opakování minulého učiva, probírání nového učiva byl věnován dostatečný prostor. Hodnocení hospitovaných hodin je v rozmezí od hodin vynikajících po hodiny dobré.

Všichni učitelé matematiky mají požadovanou kvalifikaci.

Prostorové podmínky pro výuku jsou dostatečné, výuka probíhala v kmenových učebnách, odbornou učebnu pro matematiku škola nemá. Kabinet matematiky je vybaven základními učebními pomůckami, které většinou nebyly při vyučování použity. V jednom případě měla učitelka pro žáky připraveny na volných kartách otázky na procvičování, jejich použití vedlo k velkému zefektivnění výuky. Žákům jsou běžně zadávány domácí úkoly, při přípravě na vyučování jsou žáci nuceni používat učebnice.

Kladem většiny hodin byl dostatečný prostor na procvičování učiva, při kterém si žáci mohli volit vlastní tempo. Samostatná práce žáků byla učiteli většinou průběžně kontrolována a v některých případech i vyhodnocována. Ve všech třídách měli žáci v souladu s osnovami napsány a oklasifikovány povinné písemné práce včetně jejich analýz.

Ve vyučování bylo použito klasických vyučovacích metod. Probírání nového učiva navazovalo na předchozí znalosti. Starší učivo bylo opakováno většinou frontálně, bez klasifikace a hodnocení žáků. Na závěr většiny hodin nebylo provedeno zhodnocení výkonu žáků, celkové shrnutí probíraného učiva bylo stručné. V některých hodinách věnovali učitelé menší pozornost motivaci žáků.

Většina učitelů měla k žákům pěkný vztah.

Kvalita vzdělávání v matematice je velmi dobrá.

Odborné elektrotechnické předměty – (elektrické měření, základy elektrotechniky, užití elektrické energie, elektronika, elektrotechnika a rozvod elektrické energie)

Inspekcí bylo zjištěno, že výukové cíle odpovídají v převážné většině případů standardu vzdělávání a aktuálnímu složení třídy. Příprava učitelů na vyučovací hodiny byla většinou dobrá.

Ze sedmi učitelů, u kterých proběhly hospitace, splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti čtyři a pouze podmínku odborné způsobilosti tři učitelé. Učitelé nespĺňující podmínku pedagogické způsobilosti jsou odborníci přicházející z praxe a přinášející do školy nejnovější poznatky. V jejich práci byl zaznamenán nedostatek pedagogické zkušenosti, který byl však mnohdy vyvážen přirozeným citem. Žáci většinou respektovali odbornou zdatnost nových učitelů, kteří mají dobré předpoklady pro úspěšnou pedagogickou práci na daném typu školy.

Pouze v jedné učebně byla zaznamenána videotechnika, která však nebyla použita. Jedinou odbornou pracovním byla laboratoř pro elektrická měření, která je vybavena videotechnikou a zpětným projektorem. Jejich používání nebylo zaznamenáno. Vybavení laboratoře měřicími přístroji umožňuje realizovat základní úlohy v souladu s učebními dokumenty. Pro výuku sledovaných elektrotechnických předmětů nemá škola nástěnné obrazy a dostatek vhodných pomůcek. V řadě předmětů chybí vhodné učebnice. Pokud je žáci vlastní, nejsou běžně používány. Někteří učitelé nedostatek učebnic kompenzují rozdáváním namnožených materiálů na aktuální téma, žáci však v řadě případů nejsou vedeni k jejich systematickému uchování. V několika případech učitelé vhodně využívali různé odborné časopisy a prospekty z výstav. Pro samostatné a aktivní učení byl učiteli vytvářen prostor jen zřídka. Didaktické zásady byly některými učiteli respektovány, jinými (zejména začínajícími) méně. Použití didaktické techniky nebylo zaznamenáno vůbec, učební pomůcky byly používány ojediněle. Ve většině případů pracovali učitelé pouze s tabulí a křídou.

Struktura vyučovacích hodin sledovaných předmětů odpovídala ve většině případů věku žáků, výukovým cílům a psychohygienickým zásadám, tempo výuky bylo ve většině hospitovaných hodin přiměřené. Drobné nedostatky byly zaznamenány ve výběru a množství informací poskytovaných žákům. Nebyly vždy zohledňovány specifické podmínky ve třídách a schopnosti jednotlivců. Učivo bylo v některých případech probíráno bez zpětné kontroly jeho pochopení a zopakování na konci vyučovací hodiny. Při výuce bylo většinou používáno stereotypních metod s frontálním přístupem. Kolektivní práce žáků a techniky podporující zapamatování učiva nebyly zaznamenány. Poznámky jsou žákům diktovány. Úroveň vedení sešitů je různá. Gramatické chyby v sešitech a na tabuli nebyly v řadě případů opravovány. Učivo bylo žákům interpretováno věcně správně. Během hospitací bylo zaznamenáno jen několik drobných nepřesností. V několika případech byly žákům sdělovány nejnovější poznatky přenášené z praxe. Někteří učitelé nedokázali efektivně hospodařit s časem. Ověřování znalostí bylo nejčastěji prováděno ústním zkoušením nebo písemně. Při zkoušení žáků u tabule byli však ostatní žáci většinou pasivní. Hodnocení žáků odpovídalo jejich znalostem. Žákům jsou běžně zadávány domácí úkoly. Z hlediska organizace, použitých forem a metod výuky byla většina hospitovaných hodin průměrná, dvě byly velmi dobré a tři měly výrazné nedostatky.

Malou pozornost věnovali učitelé úvodní motivaci. V průběhu sledovaných hodin nejčastěji motivovali pochvalou, pozitivním hodnocením a odkazy na souvislosti probírané látky s každodenní praxí a životními zkušenostmi žáků. Důležitou roli v motivování žáků sehrávaly

vykající odborné znalosti nových učitelů, kteří přišli z praxe a pozitivně působí na žáky i v rámci zájmové činnosti. Mezipředmětové vztahy byly uplatňovány jen omezeně. Výsledky učení a dosažení stanovených cílů byly průběžně vyhodnocovány jen v ojedinělých případech. Otázky při zkoušení a opakování byly žákům kladeny se zaměřením nejen na pamětní zvládnutí učiva, ale často i s ohledem na pochopení hlubších vztahů a souvislostí. V ojedinělých případech však chybí návaznosti na širší ucelené struktury a položené otázky učitelů měly izolovaný charakter. Během hospitací učitelé nevedli žáky k sebekontrolě a sebehodnocení. Využití okamžité zpětné vazby, analýzy a hodnocení v závěru hodiny mnohdy chybělo.

Chování žáků při vyučování bylo klidné a ukázněné. Nežádoucí projevy žáků nebyly během hospitací zaznamenány. Někteří učitelé dokázali s žáky přirozeně komunikovat, většinou však žáci pouze odpovídali na položené otázky. Prostor pro vyjádření vlastního názoru byl žákům poskytován, nebyl jimi však ve většině případů využíván. K rozvíjení komunikativních schopností však žáci ve většině případů systematicky vedeni nebyli. Úroveň verbální a neverbální komunikace učitelů byla velmi dobrá až průměrná.

Kvalita vzdělávání v odborných elektrotechnických předmětech je dobrá.

Odborný výcvik

Téměř veškerý odborný výcvik je vyučován formou skupinové výuky pod vedením mistrů odborného výcviku (dále OV). Mimo vlastní dílny využívá škola šesti smluvních pracovišť, kde je ale opět zajištěna výuka vlastními mistry OV. Dohody o spolupráci při zajišťování odborného výcviku na smluvních pracovištích podrobně specifikují práva a povinnosti obou smluvních stran, berou ohled na žáka, zajišťují mu dobré psychohygienické i materiálně-technické podmínky. Žáci prvních ročníků se připravují na své budoucí povolání pouze v prostorách SOU.

V hospitovaných hodinách žáci pracovali s výkresovou dokumentací, odpovídající náročností učebnímu oboru i věku žáků. V některých případech byla prokázána dobrá spolupráce mezi učiteli odborných předmětů a mistry OV.

Při všech činnostech si žáci volili vlastní tempo, mistři OV jejich práci průběžně kontrolovali a hodnotili. Žáci mají výborným způsobem vedeny pracovní sešity.

Materiálně-technické zabezpečení odborného výcviku je na velmi dobré úrovni a umožňuje splnit osnovy v plném rozsahu. Žáci a mistři OV mají k dispozici učebnu pro teoretickou přípravu (např. pro probírání zásad bezpečnosti práce u jednotlivých učebních odborných témat, při přípravě technologických postupů apod.) vybavenou klasickým školním nábytkem, tabulí a audiovizuální technikou. Sociální zázemí žáků je na velmi dobré úrovni.

Výrobní, materiálně-technická a didaktická příprava mistrů OV na učební den byla velmi dobrá. Mistři OV samostatně vyrábějí pro žáky vlastní pomůcky (panely) a nahrávají videoprogramy s problematikou daného učebního nebo studijního oboru. Obojí pomáhá ke zefektivňování výuky.

Všichni mistři OV, u nichž byla provedena hospitační odborného výcviku, mají požadovanou kvalifikaci.

V souladu s vyhláškou č. 315/1991 Sb., o finančním a hmotném zabezpečení žáků středních odborných učilišť, speciálních středních odborných učilišť, odborných učilišť a učilišť ve znění

pozdějších předpisů, je žákům poskytována odměna za produktivní práci, pracovní oděv a obuv.

Kvalita vzdělávání v odborném výcviku je velmi dobré.

Výpočetní technika (obsluha osobních počítačů, informační technika)

Většina vyučovacích hodin probíhá ve dvou odborných učebnách, některé třídy mají část výuky i v běžných učebnách, což je z hlediska charakteru předmětu a jeho cílů nevhodné. Třídy se většinou nedělí. Hlavním limitujícím faktorem, který negativně ovlivňuje úroveň výuky a motivaci žáků, je počet počítačů v odborných učebnách a jejich technická úroveň. Jde většinou o starší typy počítačů, které umožňují využívat jen starší verze programového vybavení. Technický stav počítačů není dobrý, v průběhu výuky se vyskytovaly poruchy. Počet počítačů v učebnách neodpovídá počtu žáků. Většinou obsluhují počítač dva až tři žáci, což výrazně snižuje efektivitu výuky. Přístup na Internet žáci nemají. Projevuje se i nekázeň některých žáků, kteří záměrně poškozují počítače.

Předměty vyučuje pět učitelů, pouze jeden z nich má požadovanou odbornou i pedagogickou způsobilost. Další vzdělávání je učitelům umožněno, tři z nich mají podmínku doplnit si příslušné pedagogické vzdělání.

Vybavení pomůckami je průměrné. K dispozici jsou díly z demontovaných počítačů a několik výukových programů pro odborné předměty elektrotechnické. Základní počítačová literatura je na škole k dispozici, nákup je omezen finančními možnostmi. Škola odebírá tři odborné časopisy týkající se výpočetní techniky. Žákům jsou doporučovány vhodné učebnice, většina z nich však učebnice nemá. Z toho vyplývá potřeba diktování učiva žákům a méně času na jejich vlastní práci s počítači.

Většina hospitovaných hodin byla učiteli připravena, jejich cíle byly stanoveny. Vzhledem k výše uvedeným problémům v technickém vybavení však cíle nebyly vždy splněny. Po vysvětlení učiva a nadiktování žáci pracovali ve skupinách u počítačů a procvičovali probrané učivo. Učitelé se v průběhu výuky věnovali postupně jednotlivým skupinám. Motivace žáků a hodnocení jejich výkonu se vyskytovalo v hodinách jen zřídka.

Výuka výpočetní techniky vykazuje výrazné nedostatky a je hodnocena jako ještě vyhovující.

Základy přírodních věd, základy ekologie

Ve všech vyučovacích hodinách byly stanoveny vzdělávací cíle, které byly v jejich průběhu realizovány. Příprava učitelů na vyučování umožnila vytvořit strukturu hodin, která byla přiměřená věku žáků jednotlivých ročníků i daným výukovým cílům. Organizační pokyny byly výstižné a srozumitelné.

Použité vyučovací metody byly adekvátní probíraným tématům, vycházely z obsahu učiva a vytvářely dostatečný prostor pro aktivní zapojení žáků, řízenou diskusi, vyslovení vlastního názoru a prezentaci individuálních znalostí. Vyučovací čas byl většinou efektivně využit. Pouze v jedné hodině převládala metoda monologu učitele, kdy v jejím závěru nedošlo ke zpětnovazebnímu ověření, zda žáci látce rozumějí. Učitelé vhodně navazovali na předchozí znalosti žáků a účelně je rozvíjeli. Učivo bylo vykládáno odborně správně a v souladu s aktuálními trendy v daných oborech.

Kladem vyučovacích hodin byla praktická aplikace probírané látky na praxi vyučovaného oboru. Použitá motivace se ukázala jako účinná. Optimální prostor byl vytvořen pro zhodnocení výkonů žáků, jejich hodnocení bylo průběžné a objektivní. Ve většině hodin

prokazovali žáci poměrně dobré znalosti.

Záporem většiny hospitovaných hodin bylo nedostatečné využití názornosti. Pouze jeden učitel efektivně využíval zpětný projektor. V průběhu vyučování nebyly použity učebnice, v některých hodinách učebnice chyběly. Zápisy v sešitech byly výstižné, rozsahem přiměřené a měly převážně dobrou úroveň.

Komunikace mezi učiteli a žáky byla převážně na dobré úrovni. V průběhu vyučování byl vytvářen přiměřený prostor pro rozvoj komunikativních dovedností žáků.

Kvalita vzdělávání v základech přírodních věd a základech ekologie je velmi dobrá.

Zbožiznalství

V souladu s učební osnovou předmětu je do tematických plánů zařazeno cvičení ze zbožiznalství. V hospitovaných hodinách byla probíraná látka v souladu s tematickým plánem.

Učitelky mají většinou odpovídající odbornou a pedagogickou způsobilost a dlouholetou praxi. Jedna učitelka má středoškolské vzdělání doplněné pedagogickým studiem. Výuka proběhla v klasických kmenových třídách, pouze jedna byla pěkná a podnětná svým prostředím. Pro výuku předmětu je k dispozici omezené množství pomůcek, které jsou vesměs staršího data. Žáci nemají učebnice.

Vyučovací hodiny byly převážně dobře připraveny, jejich cíle byly stanoveny a splněny. Hodiny měly klasickou strukturu, učivo bylo přiměřené věku žáků a jejich schopnostem. Byla využita tradiční vyučovací metoda - výklad spojený s vysvětlováním a diktováním, řízený rozhovor a aplikace probírané látky na praktické příklady. Jedna vyučovací hodina výrazně postrádala názornost, v jejím závěru chyběl čas na souhrnné zopakování.

Žáci byli průběžně motivováni a hodnoceni, ve vyučování byli pozorní a soustředění. Jejich znalosti měly dobrou úroveň. Záznamy v kontrolovaných sešitech byly převážně zdařilé, v jedné třídě velmi pěkné.

Komunikace mezi učitelkami a žáky měla dobrou úroveň, vytvářela prostor pro rozvíjení komunikativních schopností žáků, vyslovení jejich názorů a zkušeností. Vyučování probíhalo v pozitivní atmosféře a dobrých psychohygienických podmínkách.

Kvalita vzdělávání ve zbožiznalství je velmi dobrá.

Hodnocení kvality vzdělávání

Kvalita vzdělávání v odborném výcviku je velmi dobrá, v teoretickém vyučování dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Na základě analýzy požadavků trhu práce regionu Olomouc a jeho perspektivních potřeb, personálních a materiálních podmínek školy, jsou vedením zpracovány koncepční záměry SOU.

Základními prioritami je především posílení elektronických a elektrotechnických oborů, udržení možnosti vzdělávání v tradičních strojírenských a polygrafických oborech a příprava žáků oboru Obchodník. V souvislosti s potřebami podnikatelské sféry, ale i vzdělávací nabídkou ostatních odborných škol v regionu, je usměrňován počet přijímaných žáků do tříd se strojírenským a obchodním zaměřením.

Na stanovení strategických záměrů školy se podílejí pedagogičtí pracovníci včetně mistrů OV, účinná je spolupráce s předmětovými komisemi, jimi jsou připomínkovány koncepční záměry školy, ale i míra jejich realizovatelnosti.

Koncepce školy je uskutečňována prostřednictvím Výchovně-vzdělávacího plánu na školní rok 1999-2000, který konkretizuje hlavní organizační a vzdělávací úkoly v oblasti teoretického a praktického vyučování. Jeho součástí je plán výchovy mimo vyučování, realizovaný v rámci činností domova mládeže. Plánování SOU tvoří systém, jehož součástí je mj. i plán práce předmětových komisí, výchovného poradenství a prevence drogových závislostí. Především v konkrétnosti a adresnosti mají jednotlivé plány rozdílnou kvalitativní úroveň a vypovídací hodnotu.

Koncepční záměry byly v průběhu tohoto školního roku ředitelem vyhodnoceny, posouzeno bylo především oborové zaměření školy a jeho vývoj od roku 1996. Z pohledu ČŠI zůstalo stranou pozornosti vyhodnocení materiálních podmínek pro rozvoj nosných oborů. V průběhu inspekce byly mj. zjištěny málo vyhovující materiální podmínky v teoretickém vyučování pro rozvoj prioritního oboru - Mechanik elektronik (zejména oblast výpočetní techniky).

Ve škole jsou vyučovány učební a studijní obory v souladu s rozhodnutím o zařazení školy do sítě škol, výuka probíhá podle schválených učebních dokumentů. V rámci nepovinných předmětů je vyučována výpočetní technika, konverzace cizích jazyků, účetnictví a sportovní hry. Žákům jsou tak vytvářeny podmínky pro jejich odborný a osobnostní rozvoj.

Plánování výchovně-vzdělávací činnosti hodnotí ČŠI jako velmi dobré.

Organizování

Organizační struktura SOU je dána organizačním řádem a organizačním schématem. Umožňuje účinné řízení. Delegované kompetence a pravomoci pracovníků jsou věcné a adresné. Významnou součástí organizačního řádu je vnitřní řád školy, klasifikační řád a vnitřní platový předpis. Organizační řád je veřejně přístupný a jeho znění je pracovníky školy akceptováno. Organizace školy odpovídá obecně závazným předpisům.

SOU ve své organizaci zahrnuje tři úseky pedagogické (úsek teoretického vyučování, úsek praktického vyučování, úsek výchovy mimo vyučování) a jeden úsek provozně-ekonomický.

Úseky teoretického a praktického vyučování řídí zástupci ředitele. Další úseky řídí vedoucí úseků. Statutárním zástupcem je jeden za zástupců pro teoretické vyučování. Vedení školy tvoří ředitel, zástupci ředitele a vedoucí jednotlivých úseků.

Úsek teoretického vyučování zabezpečuje na základě smlouvy teoretickou přípravu i pro žáky neúplného SOU polygrafického.

Odborný výcvik vlastních žáků zajišťuje úsek praktického vyučování a soukromé Středisko praktického vyučování Praktik (dále SPV). Toto SPV po odborné stránce připravuje všechny žáky oboru Obchodník.

Na škole pracují předmětové komise, které plní i funkci poradních orgánů ředitele školy. Na úseku teoretického vyučování má jejich práce někdy spíše formální charakter, lépe pracují na úseku praktického vyučování. Jiné poradní orgány na škole nejsou. Poměrně dobře spolupracují předmětové komise učitelů odborných předmětů a mistrů OV. Vedení školy se nesetkává se zástupci žáků. Na přímou žádost ředitel školy žáky vždy přijme a projedná s nimi jejich problémy.

Spolupráce školy a zákonných zástupců žáků je na dobré úrovni. Tříkrát ročně jsou organizovány třídní schůzky a minimálně dvakrát za rok konzultační odpoledne, na kterém si rodiče žáků mohou individuálně pohovořit se všemi učiteli, mistry OV a v případě ubytovaných

žáků i s vychovateli. Naléhavé problémy žáků jsou aktuálně řešeny pozváním rodičů do školy. Důležité místo v poradním a organizačním systému školy má výchovné poradenství a protidrogový preventista.

Žáci i pracovníci školy mají dostatečný přístup k informacím. Hlavním zdrojem informací pro žáky jsou třídní učitelé, třídnické hodiny a školní rozhlas, pro pracovníky školy jejich přímí nadřízení a nástěnky ve vychovatelně a ve sborovnách učitelů a mistrů OV.

Vedení školy využívá podnětů a připomínek pracovníků, podnětné připomínky jsou postupně realizovány, týkají se většinou materiálně-technického vybavení školy, úprav osnov, či organizace maturitních a závěrečných zkoušek. Poměrně málo podnětů přichází z úseku teoretického vyučování, více je jich z dalších pedagogických úseků. Na úseku teoretického vyučování věnují předmětové komise malou pozornost nákupu nových učebních pomůcek, využívání již existujících pomůcek a zlepšení estetického a motivačního prostředí pro žáky.

Výroční zpráva školy poskytuje o škole dostatek informací.

Propagace školy je zajišťována řadou rozmanitých akcí, kterými je oslovena široká veřejnost – účast na prezentaci středních škol okresu Olomouc SCHOLARIS, organizování společenských akcí, dnů otevřených dveří, účast ve sportovních soutěžích a soutěžích odborných dovedností oboru Automechanik.

Rozvrh hodin je sestaven v souladu s vyhláškou, délka přestávek, které jsou většinou pětiminutové, negativně ovlivňuje psychohygienické podmínky a organizaci vyučování.

Kvalita a funkčnost organizačního uspořádání školy je na dobré úrovni.

Vedení a motivování pracovníků

Systém operativního řízení má ředitel školy vytvořen. Hlavní úkoly pedagogického i provozního charakteru jsou projednávány a ukládány na poradách vedení školy, kterých se účastní i ředitel SOU polygrafického a vedoucí soukromého SPV Praktik. Zápisy z těchto porad mají dobrou vypovídací hodnotu. Problematika týkající se jednotlivých úseků je projednávána na poradách úseků. Běžné záležitosti řeší jednotliví členové vedení školy s pracovníky přímo. Při řízení používají kombinaci přímých a nepřímých nástrojů, převažuje demokratický styl řízení. Vedení školy při operativním rozhodování věnuje malou pozornost nákupu a modernizaci učebních pomůcek. V roce 1999 bylo na jejich nákup vynaloženo pouze 0,01% z celkových nákladů školy. V tomto se projevuje i nedostatečná práce předmětových komisí, které nedokáží své požadavky účinně prosazovat.

Pracovníci školy mají možnost zúčastňovat se různých vzdělávacích akcí a seminářů podle své odbornosti. V posledních několika letech došlo na škole ke změnám ve složení pedagogického sboru, část učitelů nemá požadovanou kvalifikaci, podmínka jejího doplnění je součástí pracovních smluv. V letošním školním roce nikdo nestuduje.

Pravidelné hodnocení pracovníků je prováděno v souvislosti s přiznáváním nenárokových složek platu a podílejí se na něm i předsedové předmětových komisí. Základní obecná kritéria jsou stanovena, pracovníci jsou se svým hodnocením seznámeni

Systém sebehodnocení školy v plném smyslu zaveden není. Dílčí zhodnocení školního roku je prováděno na závěrečné pedagogické radě.

Vedení a motivování pracovníků hodnotí ČŠI jako velmi dobré.

Kontrolní mechanismy

Vedení školy má vypracován kontrolní systém, jehož součástí je plán kontrolní a hospitační činnosti. Kontrolní činnost provádějí všichni členové vedení školy včetně vrchních mistrů OV.

Kontrola vzdělávání je prováděna hlavně při hospitacích, které se zaměřují na plnění osnov, na kvalitu předepsaných písemných prací, sledují používané vyučovací metody a využívání učebních pomůcek. Ze všech kontrol byly doloženy zápisy, mající různou vypovídací hodnotu.

Zápisy z hospitací i kontrol prováděných zástupcem ředitele pro praktické vyučování, vrchními mistry OV a vedoucím vychovatelem jsou zpracovány věcně, pečlivě a podrobně, jsou prokazatelným způsobem projednávány s mistry OV a vychovateli. Při zjištěných závadách jsou přijímána opatření k odstranění těchto závad a jsou stanoveny termíny následných kontrol. V pedagogické dokumentaci mistrů OV a vychovatelů nebyly v době inspekce zjištěny žádné nedostatky.

Na úseku teoretického vyučování měly hospitační záznamy zástupců ředitele nízkou vypovídací hodnotu, nešlo přesně zjistit předmět kontroly, projednání s kontrolovaným pracovníkem bylo neprokazatelné. Kontrola plnění učebních dokumentů byla málo důsledná. V pedagogické dokumentaci třídních učitelů byla i přes kontroly provedené zástupcem ředitele zjištěna řada nedostatků.

Analýza kontrolní a hospitační činnosti je prováděna na všech pedagogických úsecích, na úseku teoretického vyučování je někdy pouze formální. Kontrolní činnost je v některých případech neúčinná, což se projevuje např. kouřením žáků na WC, nevhodně popsaným nábytkem ve třídách nebo téměř záměrně zašpiněnými stěnami.

Vlastní evaluační nástroje škola nemá.

Na úseku teoretického vyučování je hodnocen kontrolní systém jako ještě vyhovující, na úsecích praktického vyučování a výchovy mimo vyučování jako velmi dobrý. Celkově hodnotí ČŠI kontrolní systém školy jako dobrý.

Hodnocení kvality řízení

Na základě zjištěných skutečností hodnotí ČŠI kvalitu řízení školy jako dobrou.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

- Škola spolupracuje a Centrem odborné přípravy technickým Kroměříž při získávání mezinárodních výučních listů pro obor Elektromechanik. Žáci musí před získáním tohoto výučního listu obdržet čtyři certifikáty vydané Centrální zkuškovou komisí ustanovenou MŠMT ČR a Nizozemskou VEV a po jejich získání složit praktickou zkoušku. Každoročně několik žáků školy mezinárodní výuční list získá.
- Odborný výcvik, který škola zajišťuje prostřednictvím SPV Praktik pro obor Obchodník, nebyl předmětem výše popsané inspekce.
- Dne 16. února 2000 škola uzavřela dohodu s Českými drahami, státní organizací, která má přispět k dalšímu rozvoji železniční dopravy cestou výchovy a vzdělávání odborníků.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 16 413/99-21 ze dne 15. března 1999
- Koncepce školy
- Zápisy z pedagogických rad, zápisy z porad vedení školy
- Organizační řád, vnitřní (školní) řád
- Výchovně-vzdělávací plán pro školní rok 1999-2000
- Personální dokumentace pedagogických pracovníků, u kterých byly provedeny hospitace
- Učební dokumenty všech vyučovaných učebních a studijních oborů
- Kritéria pro přiznávání osobních příplatků
- Třídní knihy tříd EM1A, OM1A, OM1B, E1, EM2B, EM2C, OM2A, OM2B, P2B, D2, E3, P3, OM5A, OM5B, PM5, S1A
- Deníky evidence skupin, ve kterých byly provedeny hospitace
- Doklady o provádění školení BOZP souvisejícím s probíraným učivem v OV
- Tematické plány sledovaných předmětů
- Povinné písemné práce z českého jazyka a matematiky
- Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1998/1999, zpráva o hospodaření školy v roce 1999, rozbor hospodaření za rok 1999

ZÁVĚR

Hodnocení podmínek a průběhu vzdělávání

- Na škole se vyučuje podle platných učebních dokumentů, nedostatky byly zjištěny v plnění osnov některých předmětů.
- Personální podmínky pro výuku sledovaných všeobecně vzdělávacích předmětů jsou velmi dobré, rezervy jsou v personální zabezpečení výuky sledovaných odborných předmětů.
- Citelně slabá místa má škola v materiálně-technickém zabezpečení teoretického vyučování a v malé podnětnosti prostředí.
- Psychohygienické podmínky jsou převážně vyhovující s výjimkou krátkých přestávek a nízké estetické úrovně prostor školy.
- Struktura vyučovacích hodin sledovaných předmětů v teoretickém vyučování odpovídala ve většině případů věku žáků a výukovým cílům. Při výuce bylo většinou používáno metod s frontálním přístupem a diktováním učiva do sešitů. Ve většině hodin se učitelé snažili aktivizovat žáky, celkově však převládala aktivita učitelů. V některých hodinách chybělo závěrečné shrnutí a opakování probraného učiva a zpětná kontrola jeho pochopení. Názornost a využití didaktické techniky bylo minimální.
- Kvalita vzdělávání v odborném výcviku je velmi dobrá, jeho materiálně-technické zabezpečení umožňuje plnit osnovy v plném rozsahu.

ČŠI hodnotí podmínky a průběh vzdělávání jako dobré.

Hodnocení kvality řízení

- Koncepční záměry školy jsou vypracovány, vymezují základní priority, které jsou postupně realizovány.
- Organizační struktura umožňuje účinné řízení.
- Práce předmětových komisí je na úseku teoretického vyučování v některých oblastech formální.
- Systém operativního řízení je vytvořen, převažuje demokratický styl vedení, hodnocení pracovníků je prováděno pravidelně, systém sebehodnocení školy v plném smyslu zaveden není.
- Kontrolní činnost je plánovaná, velmi dobrá je na úseku praktického vyučování a výchovy mimo vyučování, značné rezervy byly zjištěny na úseku teoretického vyučování.

ČŠI hodnotí řízení školy jako dobré.

Finanční prostředky jsou využívány v souladu s účelem poskytnutí, jejich značná část byla věnována na výměnu oken, nedostává se na zlepšení prostředí školní budovy, vybavení pomůckami a didaktickou technikou.

Na základě provedené inspekce hodnotí ČŠI SOU technické a obchodní, Olomouc, Kosinova 4, jako školu dobrou.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis	Razítko
Vedoucí týmu	RNDr. Vlastimila Kozelská	V. Kozelská v.r.	
Členové týmu	RNDr. Dušan Deml	D. Deml v.r.	
	Ing. Petr Lipčák	P Lipčák v.r.	
	Mgr. Pavel Okleštěk	Okleštěk v.r.	
Pracovník ústředí ČŠI	Ing. Leon Kolman	na dokumentu nepodepsán	

V Olomouci dne 29.února 2000

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy:

Ing. Josef Zrůbek

Razítko

.....
Podpis ředitele

Předmětem inspekce bylo důležitější zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrý	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad Olomouc	2000-03-30	132 161/00
Zřizovatel MŠMT	2000-03-30	132 162/00

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
ne	ne	ne